
Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2018:5

Missionsuppdraget

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas två motioner som handlar om att kartlägga och utveckla församlingarnas mission och särskilt när det gäller de församlingar som finns i så kallade utanförskapsområden.

Utskottet anser att mission i första hand är en uppgift för församlingar och stift. Utskottet konstaterar att det redan pågår ett arbete med att ta fram råd och vägledning för hur församlingarna kan arbeta med mission bland nyanlända. I arbetet ingår det att ta med frågor som rör missionsteologi, religionsmötet och kyrkliga handlingar i en mångreligiös kontext.

Utskottet föreslår därför att motion 2018:58, punkt 1, 2 och 3 avslås. Utskottet anser att motion 2018:59, punkt 1, ska anses vara besvarad med vad utskottet anfört och att motion 2018:59, punkt 2, ska avslås.

Till betänkandet finns tre reservationer och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2018:58, punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2018:58, punkt 2.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2018:58, punkt 3.
4. Kyrkomötet beslutar att motion 2018:59, punkt 1 ska anses besvarad med vad utskottet anfört.
5. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2018:59, punkt 2.

Motionernas förslag

Motion 2018:58 av Kjell O Lejon, Missionsuppdraget och framtagande av missionsstrategier

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att en utredning tillsätts för att

1. kartlägga hur missionsuppgiften beskrivs i församlingsinstruktionerna i Svenska kyrkan, samt hur denna grundläggande uppgift fullgörs i församlingarna,
2. utifrån kartläggningen redogöra för goda exempel på missionsuppgiftens gestaltning i församlingsarbetet,
3. utarbeta ett förslag till missionsstrategier för att människor i Sverige och i andra länder där Svenska kyrkan är verksam ska komma till tro på Jesus Kristus som sin Herre och Frälsare och ges möjlighet att leva i en kristen församlingsgemenskap.

Motion 2018:59 av Petter Nilsson, Missionsinsatser i församlingar med hög invandring och utanförskapsområden

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur missionsinsatser, såväl redan beslutade som nya, kan utvecklas och implementeras i församlingar med hög invandring i utanförskapsområden,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att se över hur ekonomiska medel kan avsättas och riktas mot missionsinsatser i utanförskapsområden, i syfte att göra en samlad nationell insats i frågan.

Yttrande från andra utskott

Ekumenikutskottet har yttrat sig över motion 2018:59 i Eu 2018:2y, *bilaga*.

Bakgrund

Mission har på olika sätt och vid ett flertal tidigare tillfällen behandlats i kyrkomötet. Ett drygt tjugotal motioner har sedan 2009 berört missionsuppdraget. Det har handlat om mission kopplat till lärande och undervisning (barn, vuxna, nysvenska, konvertiter), mission som väg till tro, evangelisation och kommunikation.

Vid 2010 års kyrkomöte behandlade Kyrkolivsutskottet två motioner, 2010:14 och 2010:63, i sitt betänkande *Mission och evangelisering* (KI 2010:11). Motionärerna föreslog att den nationella nivån skulle stärka Svenska kyrkans mission och evangelisation genom utbildningsstöd till församlingar och stift eller genom en gemensam plan för arbetet. Utskottet menade att mission är en dimension i församlingens grundläggande uppgift. Utskottet poängterade att det är i församlingsinstruktionen som församlingar beskriver hur de arbetar med den grundläggande uppgiften och att det är stiftet som har främjande- och tillsynsansvaret. Utskottet ansåg att modeller och metoder för att nå människor hela tiden utvecklas i olika församlingar och sammanhang utifrån en vilja att vara en kyrka där mission ingår som en naturlig del. Utskottet menade att det inte fanns skäl för kyrkomötet att ge några nya uppdrag till kyrkostyrelsen på det sätt som hade föreslagits i motionerna. I enlighet med utskottets förslag avsåg kyrkomötet båda motionerna.

Under 2012 års kyrkomöte behandlade Kyrkolivsutskottet i sitt betänkande *Mission i Sverige* (KI 2012:10) bland annat motion 2012:23 som innehöll ett förslag om att kyrkostyrelsen skulle inrätta ett råd för mission i Sverige. Utskottet bejakade behovet av en kontinuerlig reflektion för att öka förståelsen av mission och om hur mission kan utövas och utvecklas. Utskottet menade att den gemensamma satsningen *Dela tro – dela liv* bidrar till att mission lyfts fram i Svenska kyrkan och ansåg därför att motionärernas önskan var tillgodosedd. I enlighet med utskottets förslag avsåg kyrkomötet motionen.

Under kyrkomötet 2014 avsågs fyra motioner, 2014:2, 2014:25, 2014:47 och 2014:103 som på olika sätt handlade om församlingsutveckling och mission. Motionerna behandlades av Tillsyns- och uppdragsutskottet. I sitt betänkande (TU 2014:1) hänvisade utskottet till satsningen *Dela tro – dela liv*, vilken man menade såväl i inriktning som omfattning svarade på det som motionärerna ville uppdra åt kyrkostyrelsen. Läronämnden yttrade sig över motion 2014:47 (Ln 2014:8y) och anförde att missionsstrategier förverkligas i varje församling, tydliggörs i församlingsinstruktionen och utarbetas i samspel mellan stiftet och de lokala pastorala områdena.

2017 behandlade Kyrkolivsutskottet fyra motioner i sitt betänkande KI 2017:02. I motionerna 2017:64 och 2017:150 föreslog motionärerna att kyrkostyrelsen skulle göra missionssatsningar, i motion 2017:76 föreslog motionären att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att samla goda kommunikationserfarenheter i en kunskapsbank och i motion 2017:140 ville motionären uppdra till kyrkostyrelsen att göra en deskriptiv sammanställning av institutionssjälavården samt göra en långsiktig plan för den. Kyrkolivsutskottet föreslog att motionerna skulle avslås med motiveringen att församlingens grundläggande uppgift i första hand är en fråga för stift och församlingar, att erfarenhetsutbyte redan sker och man hänvisade till pågående arbetet i *Programmet för lärande och undervisning*.

Nätverket Framtiden bor hos oss

År 2000 bildades nätverket *Framtiden bor hos oss*. Bakgrunden var att ett antal stadsförsamlingar i Svenska kyrkan ville stärka och utveckla ett gemensamt arbete med fokus på det mångreligiösa och mångkulturella i storstaden. Nätverket har som mål att pröva metoder, att belysa förhållanden i församlingarna, bedriva påverkansarbete, sprida kunskaper samt att dela erfarenheter internt, inomkyrkligt och externt. Nätverket arrangerar konferenser, utbildningar, delar erfarenheter i form av föreläsningar och seminarier. Foldern *En kyrka med många ansikten* togs fram på arabiska och farsi och annat undervisningsmaterial på arabiska, engelska, persiska och svenska samt gudstjänsttagendor på arabiska.

Under kyrkomötet 2016 bifölls motion 2016:52 och kyrkostyrelsen fick i uppdrag att ta fram en strategi för mission och undervisning bland invandrare. Kyrkolivsutskottet påtalade i sitt betänkande (KI 2016:2) att församlingarna är i stort behov av stöd i att hantera frågor kring mission och undervisning för nya svenskar. Utskottet ansåg att det behövdes mer kunskap och vägledning för att göra den här typen av möten så bra möjligt.

Uppdraget bereds nu inom ramen för den av kyrkostyrelsen beslutade satsningen på *Programmet för lärande och undervisning*.

Utskottets överväganden

Motion 2018:58

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2018:58.

Utskottet anser att motionen är viktig och att kyrkan behöver reflektera över vad mission innebär i varje tid och i de lokala förutsättningar som råder. Utskottet har uppfattningen att mission, som en dimension i församlingens grundläggande uppgift, i första hand är en fråga för de lokala församlingarna och stiftet. Utskottet gör bedömningen att en kartläggning av församlingsinstruktionerna blir allt för omfattande. Det är också osäkert om en sådan kartläggning verkligen leder till det motionären efterfrågar, då goda exempel är svåra att överföra från en lokal kontext till en annan. Utskottet vill också hänvisa till det pågående arbetet som sker i *Programmet för lärande och undervisning*. Programmet tar visserligen sin utgångspunkt i undervisning men det berör även de övriga dimensionerna i församlingens grundläggande uppgift, inte minst mission.

Utskottet föreslår därför att motion 2018:58 avslås i sin helhet.

Motion 2018:59**Utskottets förslag:**

1. Kyrkomötet beslutar att motion 2018:59, punkt 1 ska anses besvarad med vad utskottet anfört.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2018:59, punkt 2.

Kyrkomötet beslutade 2016 att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram råd och vägledning för hur församlingarna kan arbeta med mission för nyanlända. Uppdraget är under beredning i nära relation med biskopsmötet och kommer att slutrapporteras till kyrkomötet 2019. I uppdraget arbetas det med hur större frågor om missionsteologi och religionsmöten främjar trygghet i hur Svenska kyrkan ska agera i situationer som rör de kyrkliga handlingarna. Biskopsbrevet *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext* (2012) är en grund för detta arbete. Uppdraget bereds inom ramen för *Programmet lärande och undervisning*.

Utskottet anser det är inom ramen för sitt pastorala uppdrag som de lokala församlingarna på ett klokt och ansvarsfullt sätt kan och ska hantera uppgiften att utöva mission.

Utskottet föreslår därför att kyrkomötet beslutar att motion 2018:59, punkt 1 ska anses besvarad men att punkt 2 ska avslås.

Uppsala den 5 oktober 2018

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Agne Arnesson, ordförande

Peter Ekman, sekreterare

Beslutande: Agne Arnesson, ordförande, Niklas Grahm, Marie Nielsén, Ronny Hansson, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Peter Egardt, Kent Karlsson, Elisabet Berggård, Inga Alm, Ann-Christine From Utterstedt, Mats Ershammar, Karin Janfalk, Vicktoria Bagi, Torbjörn Aronson och Margaretha Herthelius.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Lina Dahm, Kurt Lampinen, Anna Rapakko, Johannes Fransson, Sara Waldenfors, Amanda Carlshamre, Erik Olebark Ringheim, Nina Wahlin, Ellionor Moberg, Anders Ahl, Christoffer Wallin, Cecilia Brink, Lisa Gerenmark, David Castor och Magnus Jarnling.

Biskoparna Eva Brunne och Thomas Petersson har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot utskottets förslag till förmån för bifall till motion 2018:58, punkt 1–3.

Torbjörn Aronson

Reservation 2

Jag reserverar mig mot utskottets förslag till förmån för bifall till motion 2018:59, punkt 1–2.

Torbjörn Aronson

Reservation 3

KI 2018:5

Jag reserverar mig mot utskottets förslag gällande motion 2018:59 till förmån för bifall till motion 2018:59, punkt 1–2.

Vi lever i en orolig tid, men Svenska kyrkan kan fylla de otrygga och andefattiga hållrum som finns i vårt svenska samhälle. Den senaste tidens regeringar har skapat det som brukar benämnas som utanförskapsområden. I dessa utanförskapsområden finns ett skriande behov av resurser från vårt samhälle. Svenska kyrkan kan inte förse dessa områden med materiella behov, men vi kan erbjuda vår gemenskap, något som inte kan köpas för pengar. Därför är det viktigt att Svenska kyrkan, än mer än idag, missionerar i dessa områden för att skänka förhoppningar och välsignelse. Svenska kyrkan kan inte ersätta det behov av t.ex. lärare och poliser som efterfrågas i dessa områden. Men, vi kan komma med andlighet och tro. Vi kan dra vårt strå till stacken. Det är ovärderligt. Därför anser jag att denna motion skall bifallas i sin helhet.

Ann-Christine From Utterstedt

Särskild mening

Jag anmäler särskild mening vad gäller motion 2018:58 med motivering:

Kyrkan är mission och mission är kyrkans viktigaste uppdrag. Vi kan arbeta med mission på massor av sätt och en del sätt kan eller måste vi avstå från, men att avfärda en motion om översyn av Svenska kyrkans missionsarbete kan inte avfärdas med motiveringen att det är en lokal eller regional angelägenhet. Om vi verkligen vill att vår kyrka ska leva vidare och till och med växa måste vi på allvar prioritera mission, i betydelsen evangelisation, på alla nivåer.

David Castor

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets yttrande 2018:2y

**Missionsinsatser i församlingar med hög invandring
och utanförskapsområden**

Till Kyrkolivsutskottet

Ekumenikutskottets yttrande över motion 2018:59 Missionsinsatser i församlingar med hög invandring och utanförskapsområden.

Ekumenikutskottet noterar behovet av reflektion om mission såväl på ett individuellt som gemensamt plan. I biskopsbrevet 2012 *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext*, lämnas råd och vägledning när Svenska kyrkan möter människor i en mångreligiös situation. Vid öppnandet av kyrkomötet 2018 uttryckte den syrisk ortodoxe patriarken betydelsen av att Svenska kyrkan intagit en respektfull ekumenisk hållning till de syrisk ortodoxa som kommit till Sverige.

Svenska kyrkan är i många församlingar i utanförskapsområden aktiva och arbetar med stor kompetens, även genom diakonalt arbete, och i verksamhet på olika språk. Detta sker även där kyrkotillhörigheten är lägre än i Svenska kyrkan som helhet.

En viktig reflektion om mission är behovet av lärjungaskap – att växa inifrån i kristen tro. I det globala perspektivet förs ofta resonemang om vad uttrycket ”mission från marginalen” innebär, framför allt vem det är som befinner sig i marginalen. Det finns inte ett centrum i världen från vilket mission utgår, utan istället många centra i världen. Det centrum vi i mission utgår från är Kristus.

Uppsala den 3 oktober 2018

På Ekumenikutskottets vägnar

Gun Eriksson, ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Gun Eriksson, ordförande, Katarina Glas, Stefan Hortlund, Agneta Brendt, Klas Corbelius, Johan Garde, Ulla Birgersdotter, Karin Nodin, Jan Wahn, Camilla Berard Granström, Jan Olov Sundström, Jerker Schmidt, Anders Nihlgård, Anders Novak och Ulla Löfven

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Christian Bonde, Erik Vikström, Veronica Litström, Britas Lennart Eriksson, Stig Axelsson, Roger Larsson, Kristin Molander, Åsa Ingårda, Niklas Larsson, Linnea Bjuhr, Madelaine Erlandsson, Birgitta Axelsson Edström och Caroline Åkerhielm.

Biskoparna Fredrik Modéus och Sören Dalevi har deltagit i utskottets överläggningar